

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Terra Sancta

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

*Regio & unde
dicta.*

Situs.

*Aeris qualitas.
Soli fertilitas.*

PROVINCIA hæc Syria longe celeberrima olim *Terra Chanaan* dicta fuit, a *Chanaan* filio Cham, qui communis discessionis necessitate pulsus eam tenuit: *Terra* item *Promissa* sive *Promissionis*, quod Patribus Abrahamæ, Isaac & Jacob a Deo promissa esset. Hæc ipsa veteribus Incolis ex ea pulsis, atque Israelitis in eorum locum substitutis, *Israel* & *Iudea* cœpit appellari. Ptolemæus & alii *Palestinam* nuncupant, a *Palestinis* populis magni nominis qui in Sacris literis *Philistinim* vocantur: Christiani *Terram Sanctam*. Regio hæc in umbilico Orbis constituta, inter Mare Mediterraneum & Arabiam, qua ex parte Montibus fere continuis natura ultra Iordanem si vallatur: atque ab Ægypto incipiens, ut vult Herodotus, vel, ut alii, a Sirbonis lacu, usque ad Phœniciam porrigitur. Ab Oriente autem Syriam & Arabiam: a Meridie desertum Pharan & Ægyptum: ab Occidente mare Magnum seu Mediterraneum: a Septentrione vero Libanum montem, fines habet. Ejus longitudo ad Septentrionem a Civitate Dan ad radicem Montis Libani sita (quæ postea Cæsarea Philippi & Paneas dicta est) versus Meridiem porrigitur, & usque ad Bersabach Civitatem in Tribu Simeonis contra desertum magnum sita, plus minus LXXVII conficit milliaria, singula unius horæ itinere commensuranda. Latitudo vero, quæ ab Occidente a Mari magno in Orientem ad Iordanem usque sumenda, quibusdam locis XVII, quibusdam XVIIII milliaria complectitur. Inter omnes vero regiones quæ sub Cœlo sunt ob Aeris salubritatem Cœlique temperiem imprimis commendatur, in qua nec rigor est nimius hyemis, neque æstatis ardor. Imprimis autem ob Soli ubertatem, Frugum omnis generis abundantiam, atque aliarum omnium rerum copiam, quæ res tum ad hominum vitam sunt necessariæ, tum etiam earum, quæ hominibus solent esse in deliciis, apud Scriptores tam sacros quam prophanos maximis est celebrata laudibus. Moses de hac ita Israelitis est vaticinatus Deutero. VI II. *Ecce Dominus Deus tuus introducet te in regionem bonam & amplem, cujus aquæ, torrentes, & fontes abyssi exeunt ex planitiebus & montibus, terram Tritico & Hordeo abundantem, Vitibus, Ficibus Malis Punicis, Palmis: terram Oleo & Melle affluentem, in qua panis tuus absque penuria vescaris: terram cui pro lapidibus est Ferrum, & cujus ex Montibus Æs effoditur: terram Lacte & Melle manantem: terram quam Deus tuus procurat, cui diximus prosperitas est collata, ut fertilitate omnes alias terras superet, ac Paradisi Dei sit adsimilis.* Longum foret reliquorum, Iosephi, Plinii encomia quibus miram hujus terræ commendant fertilitatem commemorare. Videndus de his oculatus testis Brocardus. Ex his vero quæ ad vitæ delicias, vel Medicinæ usum faciunt, præcipue commendatur *Balsamum*, huic olim Orbis parti generosissimum uni a Deo concessum, quo nunc caret. *Aromata*, *Mastix*, ac duo *Nucum* genera, alterum *Amygdala* Latinis dictum: alterum vero quod optimum in ea regione est, Græcis & Latinis *Pistacea* dictum. In Montibus etiam Ferrum atque Æris Metalla escodiuntur.

Aquis

TABULA
CANANÆ
prout tempore Christi et
Apostolorum diuisa fuit

Tab. Cananæ
Hæc diuisio

*Animalium va-
rietas.
Imperium maio-
rum.*

Aquis dulcibus & amœnis pascuis abundat: Pecoribus, Armentisque frequens, Lactis copia, & bonitate nullo concedens. Aprorum item, Capreolorum, Leporum, perdicum, Coturnicum, ac aliorum ejusmodi Animalium & Avium optima hic venatio. Lupi, Cervi, Leones, Vrsi, & Cameli innumeri inveniuntur. *Terra* autem *Chanaan*, Regna Regesque habebat triginta & unum, præter Sydonios & Palæstinos maritimos, cum ab Israelitis occupata atque obrenta fuit, maxima antiquorum cultorum parte vel interfecta vel depulsa. Ipsi vero *Israelitæ* sub *Ducibus* fuerunt annis circiter quadringentis & quinquaginta usque ad Samuelem Prophetam. Quorum non fuit successio ex certa stirpe, aut electio certi Senatus, sed velut *Aristocratia* Seniorum in singulis Tribubus. Post mutata fuit forma hæc gubernationis a Deo instituta in Regnum, populo id flagitante, ac multos annos duravit hæc Politia. Successu tamen temporis multas calamitates passi sunt *Israelitæ*, donec tandem omnino regno sunt exuti. Varias enim mutationes expertam hanc gentem, multisque bellorum tempestatibus agitatam fuisse, vel gentis ingenio Imperium nec suum nec alienum ferente, vel peccatis eorum divinam iram provocantibus, vel exteris regionem felicissimam appetentibus, sacræ & prophanæ Historiæ nobis testantur. Victi aliquoties, aliquoties in duram servitatem exportati, nec secundis nec adversis rebus idonei fuere. Experti jugum modo vicinorum, modo remotissimorum populorum, *Aegyptiorum*, *Chalædorum*, *Medorum*, *Persarum*, *Macedorum*, *Romanorum*: nec destiterunt unquam seditiosis consiliis seque suamque Republicam omnem pessundare, donec ipsum *Filium Dei* humani generis Servatorem, nefariis manibus (quo nullum scelus altius eniti potuit) cruci affixerunt. Ex eo sequutus longa serie novus malorum ordo. *Titus Vespasianus* *Judæa* devicta, *Hierosolymis* captis, multis *Judæorum* millibus in captivitatem abductis, pluribus occisis fame, peste, igni, gladio, Templum & quidquid sacri aut prophani erat, vastavit diruitque, anno a *Christo* nato *LXXIIII*: quod ipse in terris agens futurum ante prædixerat. Urbem restituit *Ælius Adrianus*: mutata non nihil loci regione: Ac Templum vetus *Salomonis* dissipatum dirutumque jacuit usque ad annum *CCCLXIII*, quo *Julianus Apostata* *Judæis* illius instaurandi copiam fecit: qui tamen miraculo territi a ceptis destiterunt. Anno *DCXXV* *Chosroes Persarum Rex* urbem cepit, & in ea nonaginta millia hominum trucidavit: sed ab *Heracilio* superatus & captus penas dedit. Anno *DCXXXVI* *Haumar Saracenorum Princeps* *Judæam* omnem sibi subjecit, mansitque totos quadringentos quinquaginta annos sub Saracenorum potestate. Anno autem *CIXXCVI* quum Concilio *Claremontano* decreta esset sub *Urbano II*, sacra profectio recuperandæ Terræ Sanctæ gratia, *Gotofredus Bulionensis* coactis Christianorum copiis amplissimis (dicuntur enim *CCC* fuisse peditum millia, *c* millia equitum) *Saracenos* expulit. Anno *CICLXXXV*, *Saladinus Persarum Rex* *Saracenos* restituit. Haud multo tamen post rursus invasere Christiani. Iterumque *Saraceni* anno *CIXXCVII*, donec post varias mutationes *Turca* eam omnem occupaverunt anno *CIXXCVII*. Complectitur hæc *Idumæam*, *Judæam*, *Samaritam*, & *Galilæam*. *Idumææ* initium trahit a *Cassio* monte, vel secundum alios a *Sirbonis* lacu & versus Ortum ducitur usque ad *Judæam*

dxam. In ea sunt hæc civitates *Maresa, Rhinocorura, Rophia, Anbedon, Afcalon, Afcotus, & Gaza.* Iudæa Palestina pars longe celeberrima, sita inter mare Mediterraneum & lacum Asphaltitem, atque inter Samariam & Idumæam. Nomen ei potissima Tribus *Juda* indidit, in qua urbes & opida plurima fuerunt: sed omnium clarissima *Hierusalem* Iudææ Metropolis toto Orbe celeberrima. Tempore Ptolemæi *Elia Capitolia* dicebatur, hodieque a Barbaris incolis *Coz* seu *Godz*, aut *Chutz* dicitur. Præter Hierosolymam in Iudæa sunt etiam alia Opida, ac loca celebria, ut *Jericho, Joppe* quæ nunc *Jassa*: *Turris Stratonis* postea nuncupata *Cæsarea, Bethlem, Chebron* sive *Hebron* prius *Arbee, & Mambre & Ciathabe*, hoc est civitas quatuor virorum. Et trans Iordanem *Macherus* Opidum & castrum munitissimum. Hic etiam fuere *Sodoma & Gomorra* quæ ob flagitia & scelera funditus subversa sunt. Sequitur *Samaria* media inter Iudæam & Galilæam sita. Nomen ei a Metropoli cognomine, quam *Amri* Rex Israel condidit, nunc *Sebaste* dicitur: Opida hic sunt *Sichem* postea *Neapolis, Capernaum, Bethsada, Chorazin.* Galilæa sita est inter Montem Libanum & Samariam. Hæc in Superiorem & Inferiorem dividitur. Superior, aliter Galilæa gentium dicta, Tyro contermina. Inferior sita ad mare Tiberiadis vel Genezareth. Urbes in hac sunt *Naim, Cana, Nazareth & Gadara.* Cæterum tota regio inter duo *Maria & Iordanem* flumen sita, Lacus non paucos habet, eosque qui navigabiles sunt, & optimis abundant piscibus. Fluvius vero *Jordanis* qui Hebræis *Jarden*, hanc regionem quam longa est secat. Hic ut scribit Hieronymus, ex duobus fontibus hand procul a se disitis *Jor* scilicet & *Dan* bicornis erumpit, alterum cornu *Jor*, alterum *Dan* vocant adcolæ, conjuncti efficiunt *Jordan* vel *Iordanem*. Montes præcipuos habet *Hermon*, ad Orientem & *Tabor* ad Occidentem, eosque maximos & editissimos, quorum alii vel brachia, vel partes, vel ramenta sunt. *Ebal* enim *Bethoron, & Mispa* sive *Maspha, & Betel* ad *Hermon*: *Gelboe, Gerizim, Sarona, & postremus* ac mari proximus *Carmel* ad *Tabor* referuntur. Sunt & isti, *Mons Sion, Moriah, Olivæ arum, Calvarie, &* alii. Silvis etiam Lucis & Nemoribus superbit. Multa etiam hic & potissimum Hierosolymis præclara ædificia, Ex his vero operibus quæ præcipua antiquis & recentioribus temporibus in urbe fuisse commemorantur, primum fuit *Mons Domus, & Jebuseorum Arx*, ad quam jam dirutam arca Domini a *Davide* Rege asportata fuit, in eoq; loco mansit, quoad Templum a *Salomone* constructum consecratumque fuit: cujus loci vestigia nunc exstant, ubi & *Christus Pascha* cenasse perhibetur. Ibidem *Davidis* Regumq; Iudææ monumenta visuntur. Fuit etiam *Domus Davida*, quæ hæctenus *Turris David* nomine appellata conservatur. *Mello* etiam reliquæ sunt certis ruinis ad Montis *Moriah* extrema conspicuæ, Imprimis autem memorandum Templum *Salomonis* celeberrimum, quod spatio septem annorum centum & quinquaginta millium *Hominum* continua opera absolut. De cujus magnificentia in lib. I Regum cap. VI & VII, & Chron. lib. II cap. III & IV abunde legere est. De legibus & institutis brevitate studentes nihil adjiciemus, Lectores ad libros *Mosis, Exodum, Leviticum, Numeros & Deuteronomium* remittentes.

Urbium nomina.

Lacus & Flumē
Iordanis.

Montes.

Silva.

Opera publica.